

Augmenta la percepció de corrupció de la ciutadania a Catalunya i se situa en un 80,2% les persones enquestades que creuen que hi ha molta o bastanta corrupció

- Una xifra que ha escalat més de 13 punts respecte el Baròmetre del 2020, que se situava en un 67%. Aquesta xifra va assolir el seu punt àlgid l'any 2014, arribant al 82,3%
- D'altra banda, un 82,6% dels enquestats també percep la corrupció a Catalunya com un problema greu o bastant greu, un percentatge que el 2020 se situava en el 79,5%
- L'augment de la percepció enguany ve acompanyada d'un augment de la tolerància de conductes que formen part del concepte de corrupció. Per exemple, un 21,9% dels enquestats no veu corrupció en el fet que un empresari pagui per obtenir un contracte públic, o un 22% passa per alt que una persona aprofiti un càrrec públic per a un benefici personal
- La visió que té la ciutadania de la política i dels qui s'hi dediquen no és bona: la percepció de poca o nul·la honestedat dels polítics se situa en un 64,9%. I un 44% d'enquestats creu que els partits polítics es financen il·legalment
- Un altre fet rellevant és l'escassa confiança en el personal al servei de l'administració. Un 35,3% dels enquestats considera que el personal de l'administració és molt o bastant honest
- Es mantenen similars els serveis públics on es considera més estesa la corrupció: les obres públiques (68,7%), l'urbanisme (66,1%) i la justícia (60,4%)
- Sobre transparència, el 72,3% de la ciutadania considera que les relacions entre els càrrecs públics i els grups d'interès no són prou transparents

14 de desembre de 2022. El director de l'Oficina Antifrau de Catalunya, Miguel Ángel Gimeno, ha presentat aquest matí els resultats del Baròmetre **'La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes'**, coincidint amb el Dia Internacional contra la Corrupció, que va ser el 9 de desembre, juntament amb la cap de Relacions Institucionals d'Antifrau, Lourdes Parramon.

El Baròmetre d'Antifrau és un estudi que recull dades sobre la percepció de la corrupció a Catalunya, sobre els nivells de transparència i integritat en les Administracions Públiques catalanes i sobre actituds i comportaments de la ciutadania. Es realitza de manera bianual des de l'any 2010.

Aquest és el 7è baròmetre sobre **La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes** i forma part d'una sèrie iniciada el 2010 amb la qual es pretén millorar el disseny de les polítiques públiques en aquest àmbit, especialment des de la Prevenció.

Enguany s'ha passat d'enquesta telefònica a enquesta en línia. Per aquesta circumstància els resultats no són estrictament comparables amb els obtinguts en onades anteriors.

La percepció de la corrupció augmenta respecte el Baròmetre de 2020

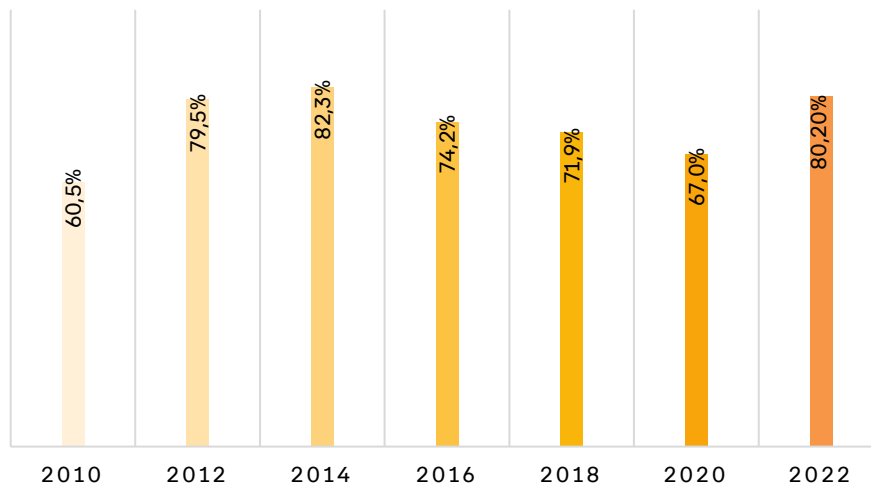
Dels resultats del Baròmetre del 2022 es desprèn que **la percepció de la corrupció** està assentada en nivells alts: el **80,2%** (gràfic 1) dels enquestats considera que hi ha molta o bastant corrupció davant el **67% del baròmetre del 2020**. **La tendència, que havia anat a la baixa des de 2014, enguany torna a enfilar-se a xifres de fa deu anys, el 2014 va assolir el seu punt més àlgid amb un 82,3%.** **"El cost de la corrupció no és només econòmic, és polític. Devalua la democràcia i els principis d'igualtat d'oportunitats, i és moral. Redueix la confiança entre persones i afavoreix una relaxació en l'exigència ètica"**, ha afirmat el director de l'Oficina Antifrau, Miguel Ángel Gimeno, en relació a la percepció de corrupció.

El director d'Antifrau ha assenyalat que **"la percepció de corrupció es manté en nivells inacceptables; es tracta d'un problema crònic de corrupció, concentrat en les altes esferes, de contaminació de les decisions públiques per la interferència d'interessos privats"**.

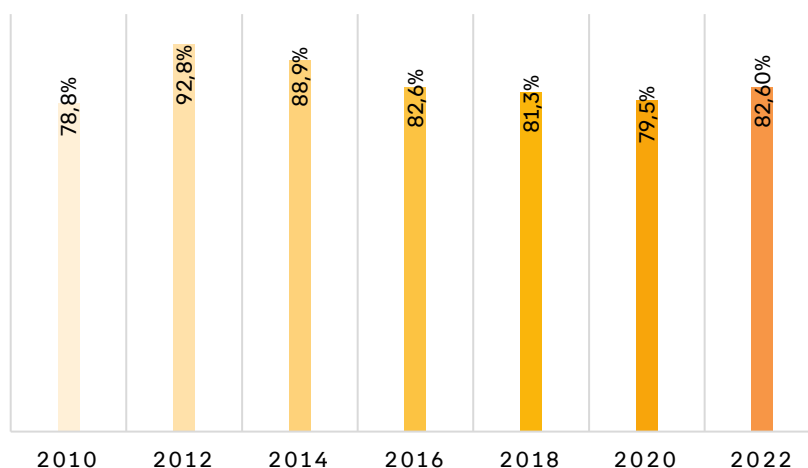

Gràfic 1. A Catalunya hi ha molta o bastant corrupció

El director de l'Oficina Antifrau ha mostrat la seva preocupació "**per l'augment de la tolerància de conductes que formen part del propi concepte de corrupció**". Tanmateix, enguany un **82,6 % dels enquestats percep la corrupció a Catalunya com un problema greu o bastant greu**, una xifra que al 2020 se situava en el 79,5% (gràfic 2). El nivell d'estudis és rellevant en la percepció. Les persones amb estudis primaris consideren, en major mesura: que hi ha molta corrupció (35,5% envers el 26,7% del conjunt de la població), que la corrupció és un problema greu (46% envers 38,3%) i que en els darrers anys ha augmentat (59,6% envers 51,1%).

Gràfic 2. La corrupció a Catalunya és un problema molt o bastant greu

Alts nivells de tolerància amb les conductes corruptes

En el Baròmetre 2022 hi ha un **índex elevat de tolerància, relativització i justificació de les conductes corruptes** i s'aprecien dificultats per a identificar conductes potencialment corruptes.

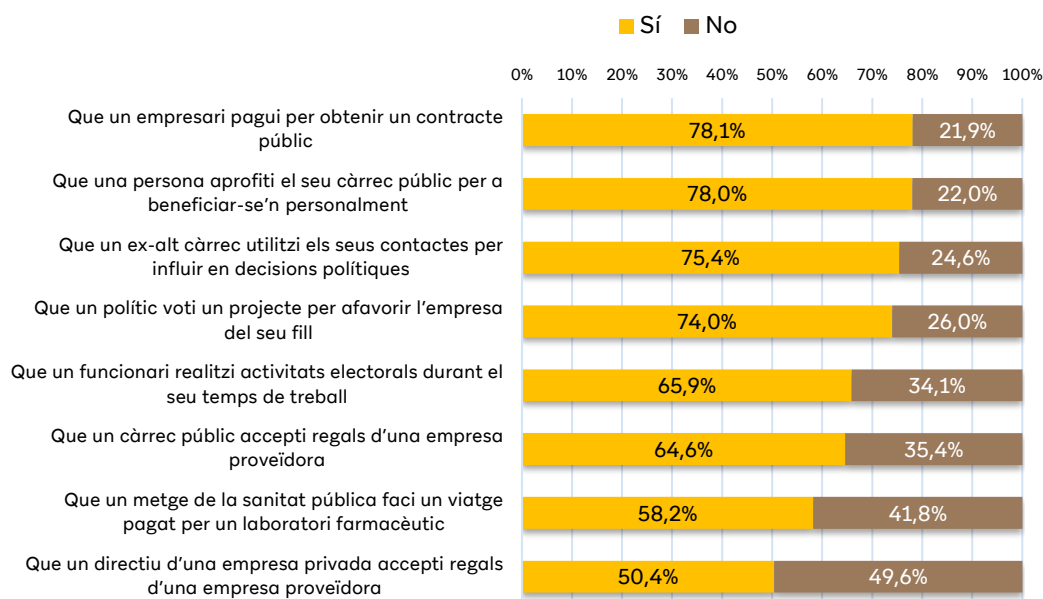
Per exemple, entre les conductes més tolerades, el 29,3% dels enquestats accepta (molt o bastant) que un alt càrrec admeti com a regal una caixa de vi (el 2020 era el 21,1%); un 21,9% (11,9% el 2020) que una persona que treballi al sistema sanitari públic ajudi un familiar a saltar-se una llista d'espera; i un 17,9 (6,4% el 2020) tolera (molt o bastant) el nepotisme (que un càrrec polític contracti un amic íntim per un lloc de confiança). L'acceptació de diners per part d'un funcionari per agilitzar un tràmit és una de les conductes menys tolerades (per bé que el 2020 només ho considerava molt acceptable un ínfim 0,7% i enguany el percentatge és superior, el 6,1%).

La conducta que més justificació rep segueix sent, com en anteriors edicions, empadronar un fill a casa els avis per tal que l'acceptin a l'escola desitjada (en una proporció molt més alta, ja que el 35,7% ho troba molt o bastant justificable, mentre que el 2020 ho acceptava un 26,9%), seguida de trucar un metge amic per saltar-se la llista d'espera (que escala, del 22,1% el 2020, al 31,6% el 2022) o no pagar l'IVA corresponent (ara un 27,8% versus el 13,8% el 2020).

Són especialment rellevants les xifres que evidencien les **dificultats per identificar la corrupció en conductes que gairebé serien la pròpia definició de corrupció**. Hi ha un retrocés en la capacitat per llegir la corrupció. El balanç general respecte l'onada anterior és que el 2020 una majoria aclaparadora reconeixia la corrupció en casos paradigmàtics: cas de l'aprofitament del càrrec públic per a un benefici privat (94'8%), en el fet de pagar per fer-se amb una contractació pública (92,5%) o de votar un

projecte per afavorir el fill (92,4%). Enguany, els percentatges cauen en picat: 78%, 78,1% i 74%.

Gràfic 3. Considera vostè que les conductes que llegirà a continuació es podrien considerar corruptes?

Els joves toleren més la corrupció que la gent gran

L'edat esdevé un factor rellevant en la normalització de la corrupció. **En general, els joves (especialment en la franja de 16-24 anys) presenten uns índexs sensiblement més elevats d'acceptació i justificació de les conductes corruptes que el conjunt de la població i la tolerància decreix en les persones més grans.** A tall d'exemple, que un funcionari accepti diners per tal d'agilitzar un tràmit és molt acceptable (11,8%) pels joves entre 16 i 24 anys en contrast amb el total de la població enquestada (6,1%). Que un polític doni el seu suport a un projecte per beneficiar un grup econòmic en atenció al suport que aquest ha donat al seu partit ho considera molt acceptable un 14,5% dels més joves i només un 6,9% del conjunt de la població. Que un càrrec polític contracti un amic íntim per un càrrec de confiança és considerat molt acceptable per un 14,5% en la franja 16 a 24, percentatge que per al total d'enquestats/ades és del 6,9.

"A la vista dels resultats, és necessari augmentar entre la gent jove la conscienciació sobre la corrupció pública i sobre els seus efectes, i sobre la responsabilitat de les empreses i el sector privat, un actor fonamental per engreixar la roda de la corrupció", ha dit Gimeno a la roda de premsa.

La cap de Relacions Institucionals d'Antifrau, Lourdes Parramon, sobre el comportament dels joves ha destacat que **"l'afectació desigual de la crisi econòmica i la precarietat seria una hipòtesi que ens permetrien entendre perquè els joves són més tolerants cap a certes conductes individuals"**.

Els homes accepten més la corrupció que les dones

En els límits de tolerància també hi influeix la **variable de gènere**. Per exemple, que un càrrec polític contracti un amic íntim per un càrrec de confiança, ho considera molt acceptable un 9,1% dels homes i un 5,4% de dones. Si es tracta d'ocultar ingressos per pagar menys impostos sobre la renda, el percentatge d'enquestats que ho troben molt justificable és de 9,7% i 4,5% respectivament. També hi ha diferència a l'hora de contractar un servei sense factura per estalviar-se l'IVA, amb percentatges del 10,2% envers el 6,4%.

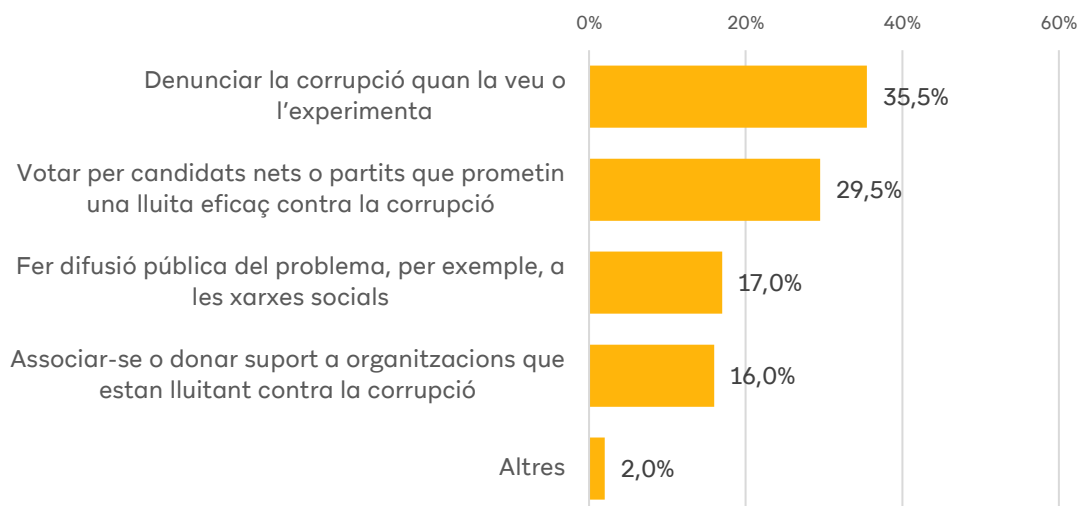
La ciutadania es considera menys honesta que fa dos anys

Un 71,2% pensa que els catalans són molt o bastant honestos (78,2% el 2020), mentre que el 28,8% considera que ho són poc o gens. A la pregunta sobre la **confiança interpersonal** el 63,1% respon que es pot confiar en la majoria de la gent, mentre que un 19,4% troba que mai s'és prou prudent.

Pel que fa a les possibilitats de la ciutadania **d'involucrar-se en la lluita contra la corrupció es mantenen en uns paràmetres similars al 2020**: un 36% considera que pot fer alguna cosa per ajudar a combatre la corrupció. El que es veu com més efectiu és denunciar la corrupció (35,5%); un 29,5% confia en el vot per candidats nets o partits que prometen una lluita eficaç; altres opcions són fer difusió pública del problema (fins a un 17%) o bé associar-se o donar suport a organitzacions anticorrupció (16%).

Gràfic 4. Què és el més efectiu que una persona com vostè pot fer per ajudar a combatre la corrupció a Catalunya?

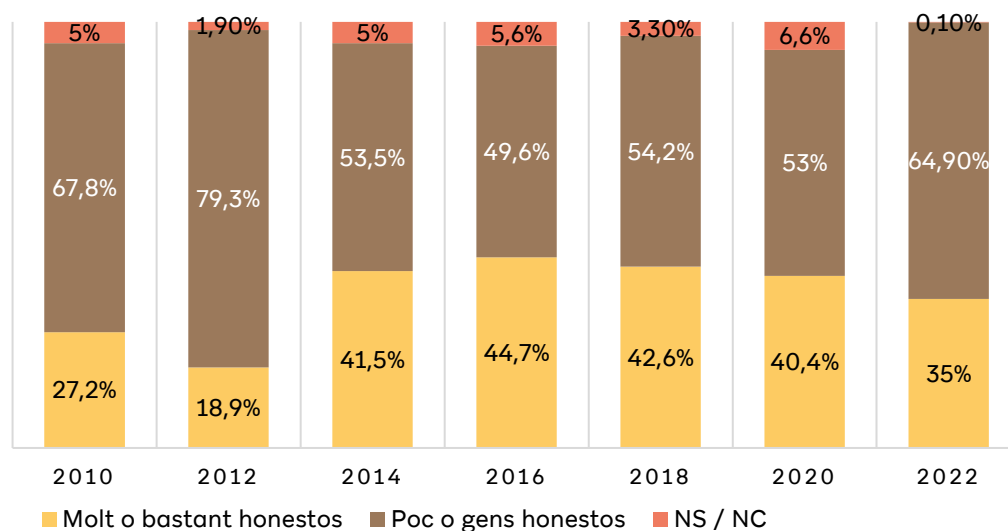
El 64,9% creu que els polítics són poc o gens honestos

La visió que té la ciutadania de **la política** i dels qui s'hi dediquen no és bona: **la percepció de poca o nul·la honestedat se situa en un 64,9%**, unes xifres que s'apropen a les de 2010, mentre que fa dos anys era del 53% (Gràfic 5).

El 79% observa (molt o bastant) **manca de transparència** en les decisions públiques tot i que millora l'apreciació ciutadana sobre el retiment de comptes. El 81,4% percep vincles massa estrets entre negocis i política. Tot i així, millora l'apreciació ciutadana sobre el retiment de comptes (el 80,3% considera que els polítics no donen prou explicacions sobre la seva gestió, percentatge que el 2020 se situava en el 84,1%).

Es manté similar a l'anterior baròmetre el percentatge d'enquestats que creu que **els partits polítics es financen il·legalment** (un 44%, mentre que el 2020 era un 43,1%).

Gràfic 5. Grau d'honestedat dels càrrecs polítics

La percepció de l'honestedat del personal de l'administració disminueix

S'observa una important feblesa en la confiança en el personal al servei de l'administració. Un 35,3% dels enquestats considera que el personal de l'administració és molt o bastant honest.

El servei públic on es considera **més estesa** (molt o bastant) la corrupció és el de les **obres públiques** (68,7%), en segon lloc, **l'urbanisme** (66,1%) i, en tercer lloc, la **justícia** (60,4%) (Gràfic 6). Els **partits polítics** (75,4%), seguits de les **entitats financeres** (64,7%) i dels **sindicats** (62,3%), són les institucions on es considera més estesa la corrupció. Les **universitats** ocupen el darrer lloc, amb un 35,7% (Gràfic 7).

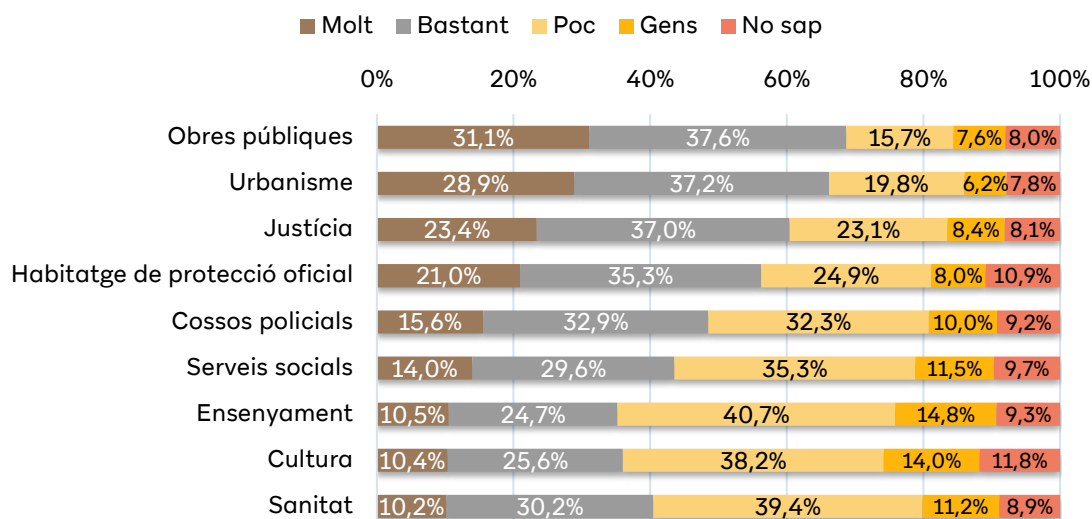
L'activitat pública en què la corrupció està més estesa, segons els enquestats, és en els **contractes públics** (70,2%), en la **concessió de llicències i autoritzacions** (67,9%) i en les **subvencions** a entitats (65,5%).

El 66% de les persones enquestades recela de la **meritocràcia en l'administració**; es mostra poc o gens d'acord en que els nomenaments en l'administració pública es basen en el mèrit i la capacitat. El 73,1% creu que les administracions públiques **tracten de forma privilegiada les persones i entitats afins al govern**.

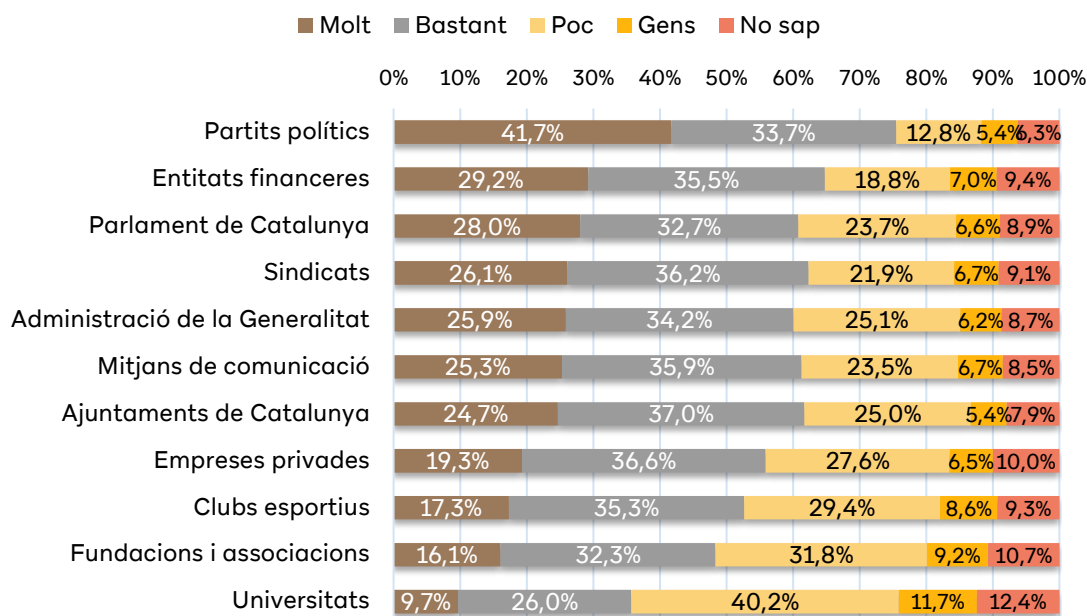
Per obtenir alguna cosa de l'administració o d'un servei públic la ciutadania acceptaria abans fer un favor (33,2% molt o bastant) que fer un regal (25,4%) o donar diners (13,1%).

Gràfic 6. Corrupció molt o bastant estesa per serveis públics

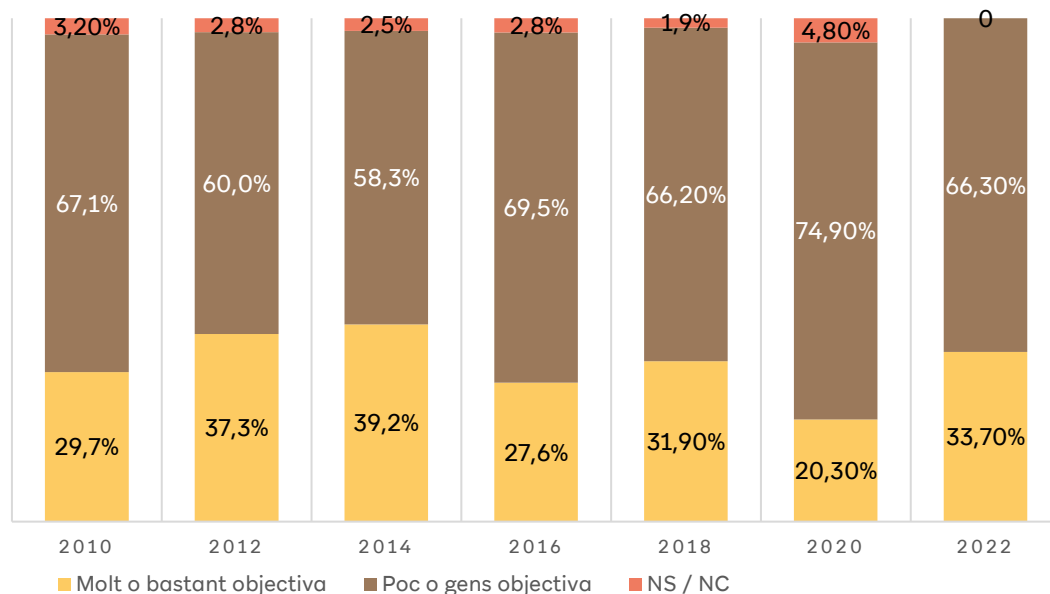
Gràfic 7. Corrupció molt o bastant estesa per institucions

Les empreses i els mitjans de comunicació

Un ampli percentatge considera que les relacions entre els **càrrecs públics** i els **grups d'interès** no són prou transparents (72,3%). I sobre els mitjans de comunicació, el 66,3% considera que la **informació** que ofereixen sobre els casos de corrupció és **poc o gens objectiva**. El 2020 era un 74,9% que ho considerava, el que significa una petita millora en la percepció (Gràfic 8).

Gràfic 8. Objectivitat de la informació oferta pels mitjans de comunicació

Percepció crítica sobre la transparència a les institucions

Un 69% de les persones enquestades les considera **poc o gens transparents** (respecte el 59% de l'anterior onada).

Tenir **alguna cosa a amagar** és la primera raó que la ciutadania albira quan una institució no dona la informació que se li demana (50,5%). Per un 42,9% el motiu és perquè sap que **no hi haurà sanció**; perquè és **costós** i complicat ho tria un 26,4%; mentre que un 15,2% ho atribueix a que la gent demana coses absurdes.

Per a un 86,6% el **patrimoni i l'activitat econòmica** dels càrrecs públics hauria d'estar controlat per un **organisme independent**. D'aquest, un 77,7% fa extensiva la consideració a la família del polític.

La lluita contra la corrupció

Miguel Ángel Gimeno ha constatat "**una creixent voluntat ciutadana de lluitar contra la corrupció, amb la denúncia com a via preferent pel 35,5% dels enquestats. Lamentablement es mantenen uns frens a la denúncia que no depenen de la voluntat de les persones alertadores**", ha reblat Gimeno. El 56,9% de les persones interpellades segueix identificant com a principal escull per denunciar un cas de corrupció la dificultat de reunir proves (el 2020 era un 50,5%). En segon lloc hi apareix ara la falta de resposta del sistema (la creença que el responsable no serà castigat és l'opció triada pel 44,6%, opció que el 2020 triava un 28'5%), seguida de la

por a les represàlies (que faria enrere el 36,8%, un 29,2% el 2020). El no saber on denunciar obté un 26,7% (lleugera variació envers el 2020, amb un 27,5%).

D'altra banda, el director d'Antifrau ha mostrat la seva preocupació per la desprotecció de les persones alertadores, i ha demanat que **"la llei en construcció ens atorgui les competències necessàries en matèria de tutela i protecció, inclosa la potestat sancionadora"**.

Treball de camp

El treball de camp es va realitzar del 22 de setembre a l'11 d'octubre de 2022, mitjançant 1.858 enquestes en línia amb una mostra proporcional de la societat, que inclou a majors de 16 anys residents a Catalunya amb ciutadania espanyola. Els baròmetres anteriors es van fer mitjançant enquestes telefòniques, aquest canvi a enquesta en línia, mitjançant el sistema CAWI, pot provocar algunes variacions (vinculades al biaix de desitjabilitat) i afectar la comparativa d'alguns valors d'altres anys.

comunicació@antifrau.cat

<https://www.antifrau.cat>

93 554 74 92

93 554 55 74

93 554 55 61

